

Neke vrijednosti mladih – pregled istraživanja

Anja Gvozdanović

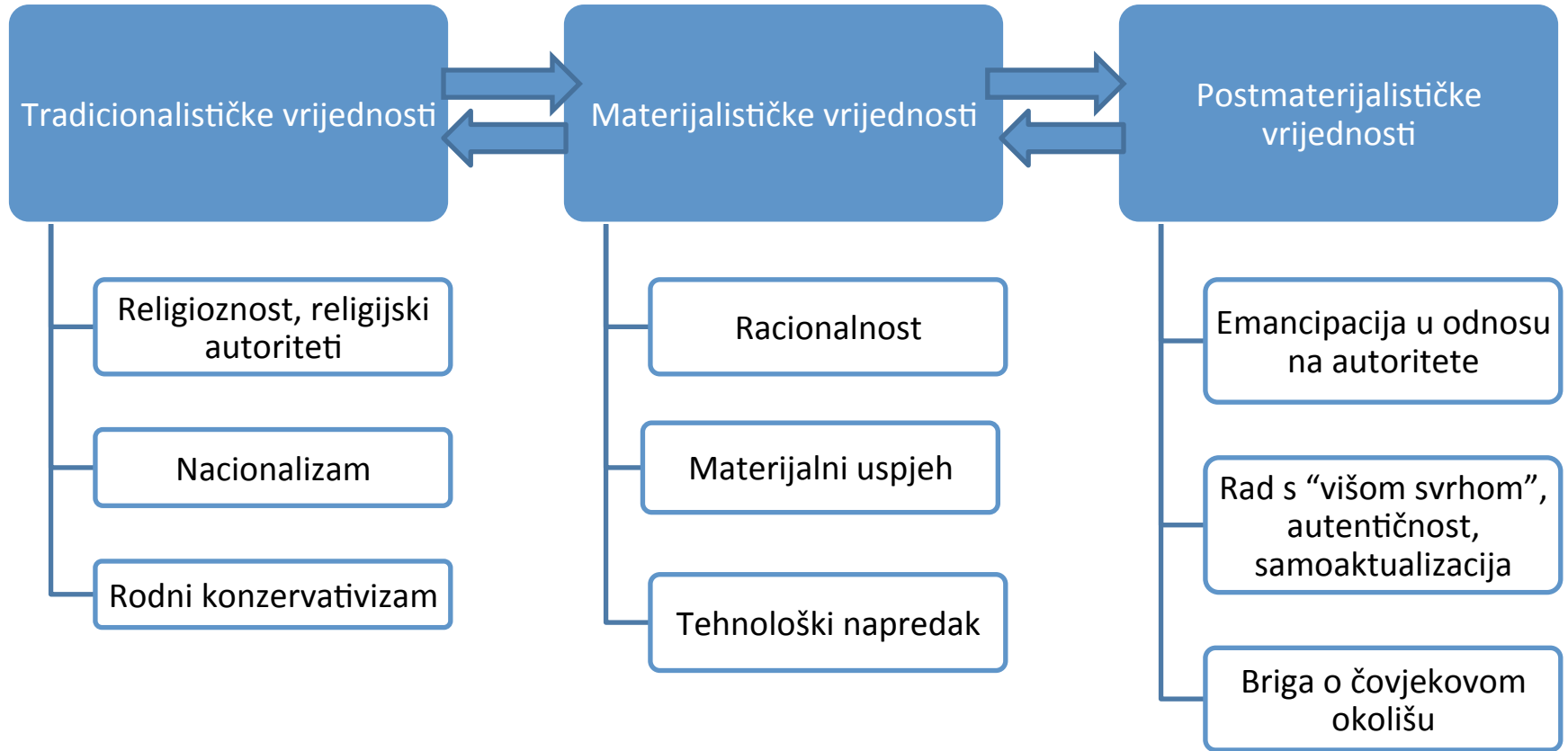
Centar za omladinska i rodna istraživanja
Institut za društvena istraživanja u Zagrebu

Konferencija *Rad s mladima pod povećalom*, 1. lipnja 2015.
Zagreb

Vrijednosti – neke definicije općenito

- Vrijednosti su uvjerenja koje se tiču poželjnih statusa i modela ponašanja koji nadilaze specifične situacije, upravljaju izborom ili evaluacijom ponašanja, ljudi i događaja a određena su relativnom važnošću drugih vrijednosti koje formiraju sustav vrijednosnih prioriteta (Lindh i Korhonen, 2010).
- Vrijednost je „trajno vjerovanje da je specifičan način ponašanja ili egzistencije osobno ili društveno poželjniji od suprotnog ili obratnog načina ponašanja ili egzistencije“ (Rokeach, 1973: 5).

Vrijednosne promjene



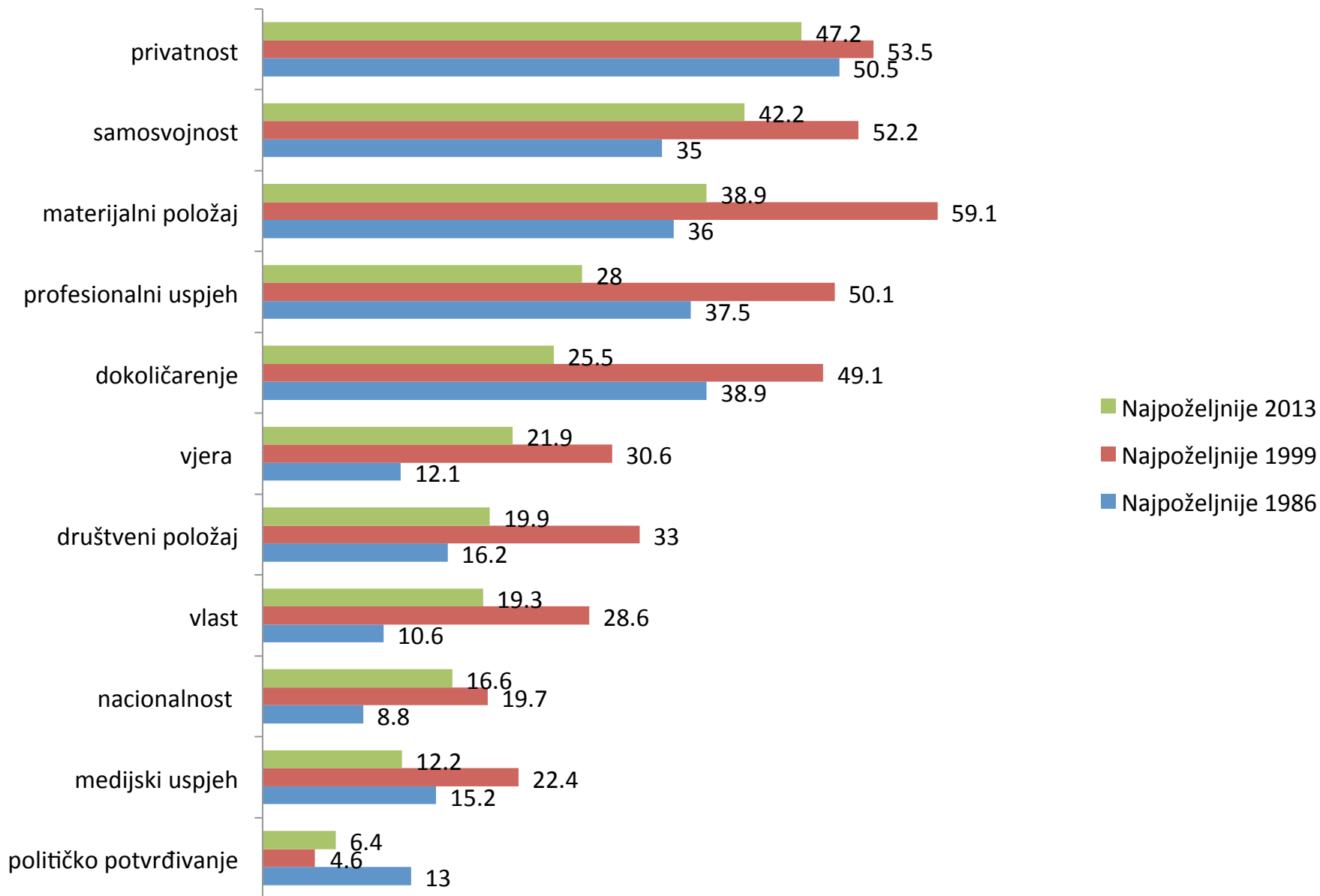
Jačanje tradicionalističkih vrijednosti u Hrvatskoj

- Socijalni, ekonomski i politički potresi 1990ih
- Prelazak u demokratsko uređenje i tržišnu ekonomiju
- Na sociokulturnom planu promjene – tzv. **retradicionalizacija**: povećana religioznost, duhovna obnova, nacionalizam te patrijarhalne tendencije
- Odražavaju li se posljedice retradicionalizacije hrvatskog društva 1990ih na vrijednosne promjene kod mladih? Je li došlo do porasta nacionalne isključivosti i religioznosti koja, između ostalog, čini tradicionalistički vrijednosni obrazac?

Metodologija

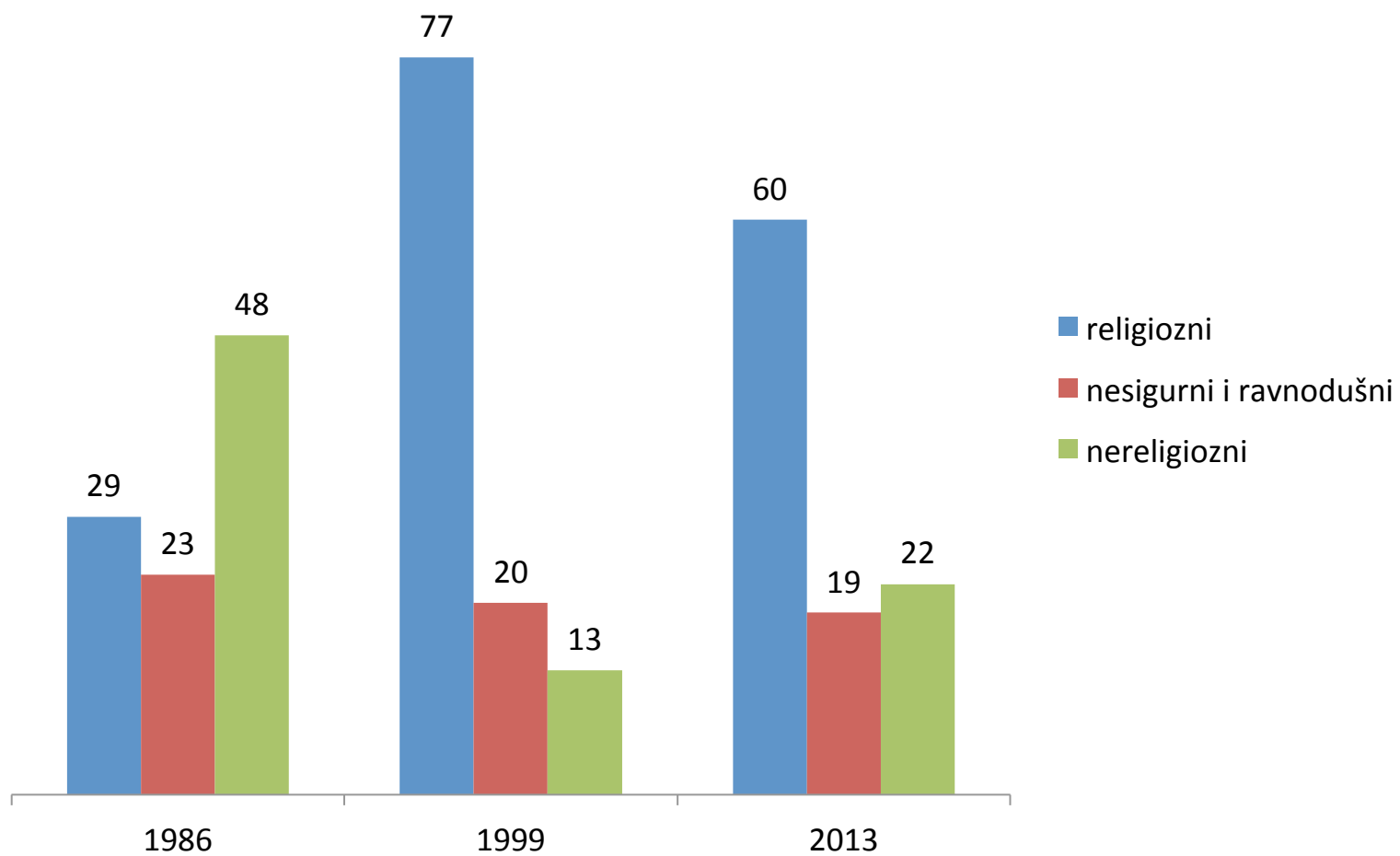
- Deskriptivna i komparativna analiza
- Koriste se podaci kvantitativnih istraživanja Instituta za društvena istraživanja na reprezentativnim uzorcima mladih (1986. – 1500 ispitanika, 1999. – 1700 ispitanika i 2013. – 2000 ispitanika) od 15 do 29 godina života
- Istraživanje mladih iz 2012. godine (Friedrich Ebert Stiftung i Institut za društvena istraživanja) na uzorku od 1500 ispitanika od 14 do 27 godina života
- Istraživanje hrvatskih studenata iz 2010. godine Institut za društvena istraživanja (2000 ispitanika).

Tvrdnje	Vrijednosti
Živjeti mirno u krugu obitelji	Privatnost
Razonoditi se i zabavljati po volji	Dokoličarenje
Postati poznat/a u svom zanimanju ili struci na temelju rezultata svoga rada	Profesionalni uspjeh
Dobar materijalni položaj (dosta novca, stan i sl.)	Materijalni položaj
Biti svoj gospodar i baviti se onim što se želi	Samosvojnost
Ugledan društveni položaj	Društveni položaj
Postati slavan/a u sportu, glazbi i zabavi	Medijski uspjeh
Potvrditi se u radu političkih stranaka i institucija	Političko potvrđivanje
Živjeti u skladu s učenjem svoje vjere	Vjera
Doći na rukovodeći položaj	Vlast
Iskazivati svoju nacionalnu pripadnost i biti vjeran/a nacionalnoj tradiciji	Nacionalnost

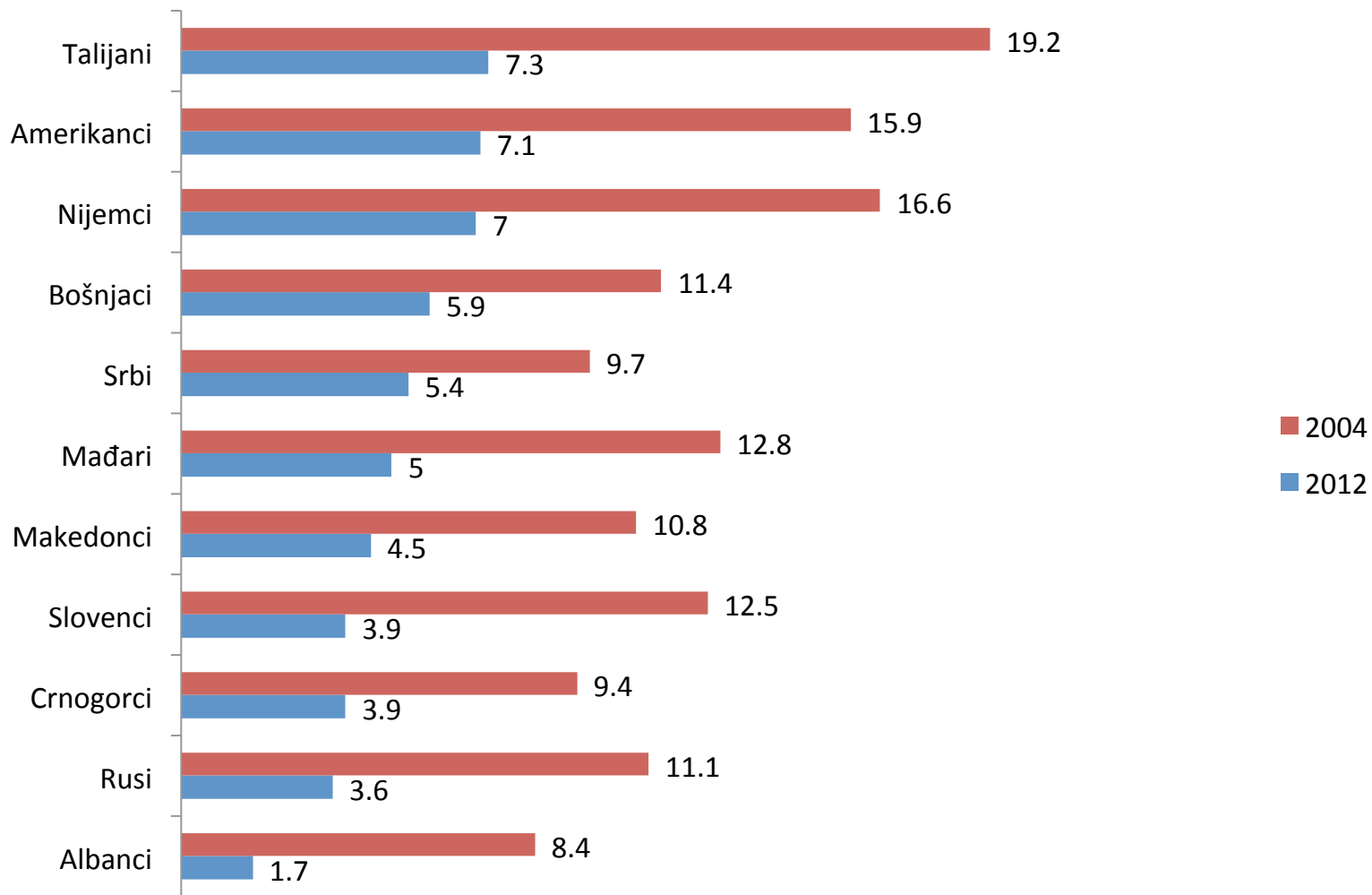


Vrijednosti koje dobivaju na poželjnosti (1986 – 2013)	Vrijednosti koje gube na poželjnosti (1986 – 2013)
Samosvojnost (+3)	Dokoličarenje (-3)
Vjera (+3)	Političko potvrđivanje (-3)
Vlast (+2)	Medijski uspjeh (-3)
Nacionalnost (+2)	Društveni položaj (-1)
Materijalni položaj (+1)	Profesionalni uspjeh (-1)

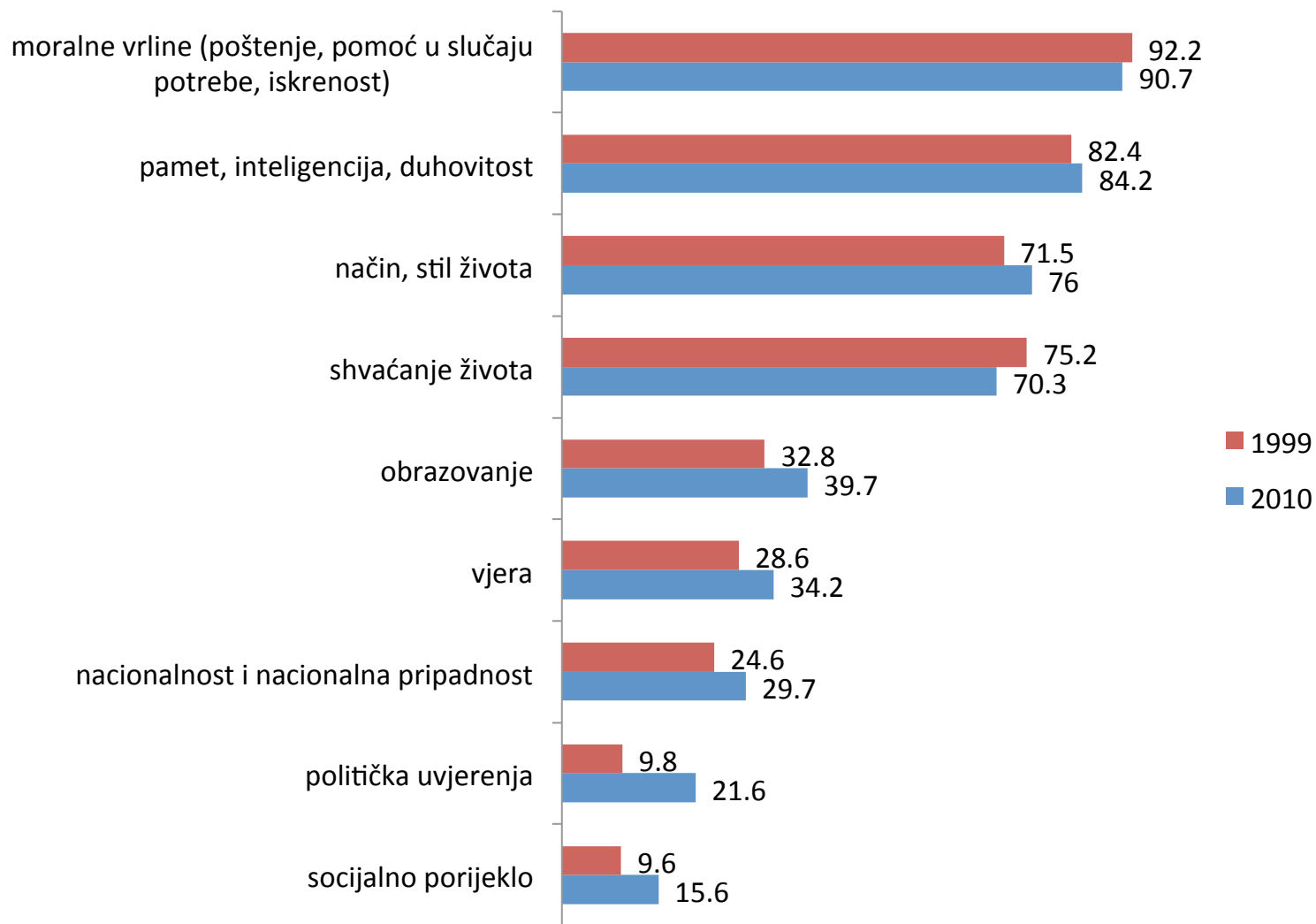
Religijska samoidentifikacija mladih (%)



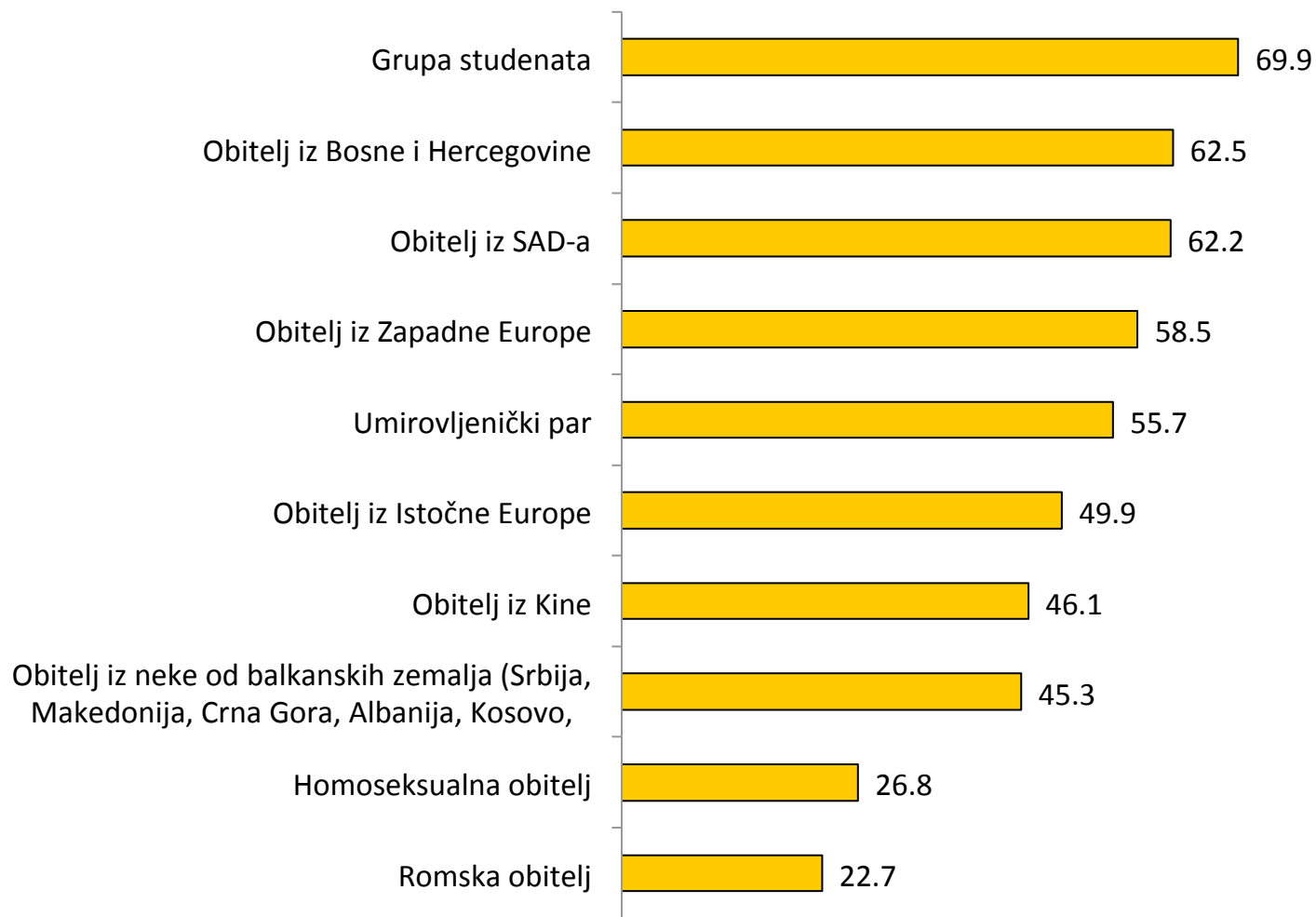
Komparativni prikaz pristajanja mladih da budu u bliskom odnosu (brak i sl.) (2004. i 2012.) (%)



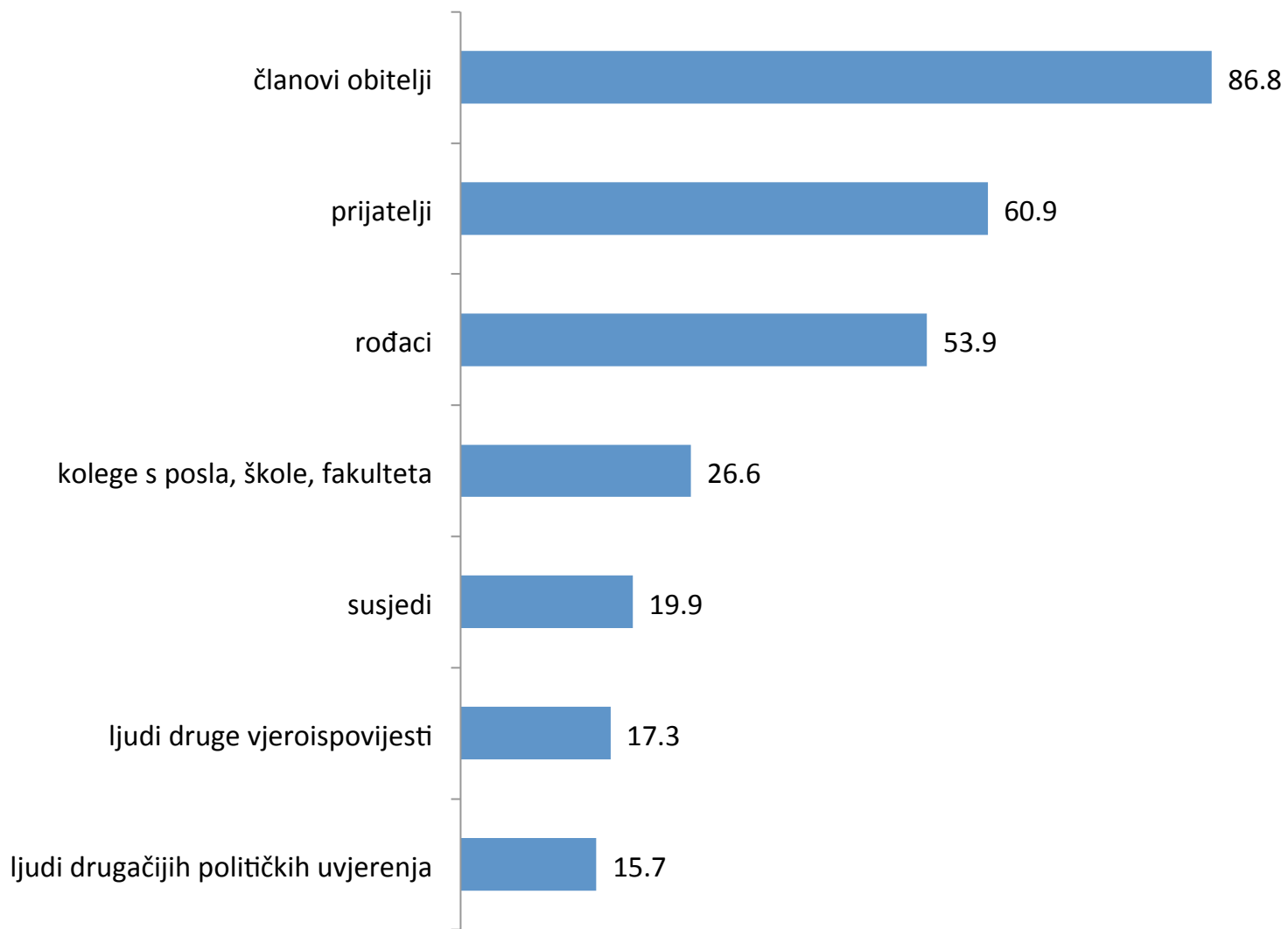
Komparativni prikaz vrlo značajnih osobina pri izboru bračnog partnera kod studenata (1999. i 2010.) (%)



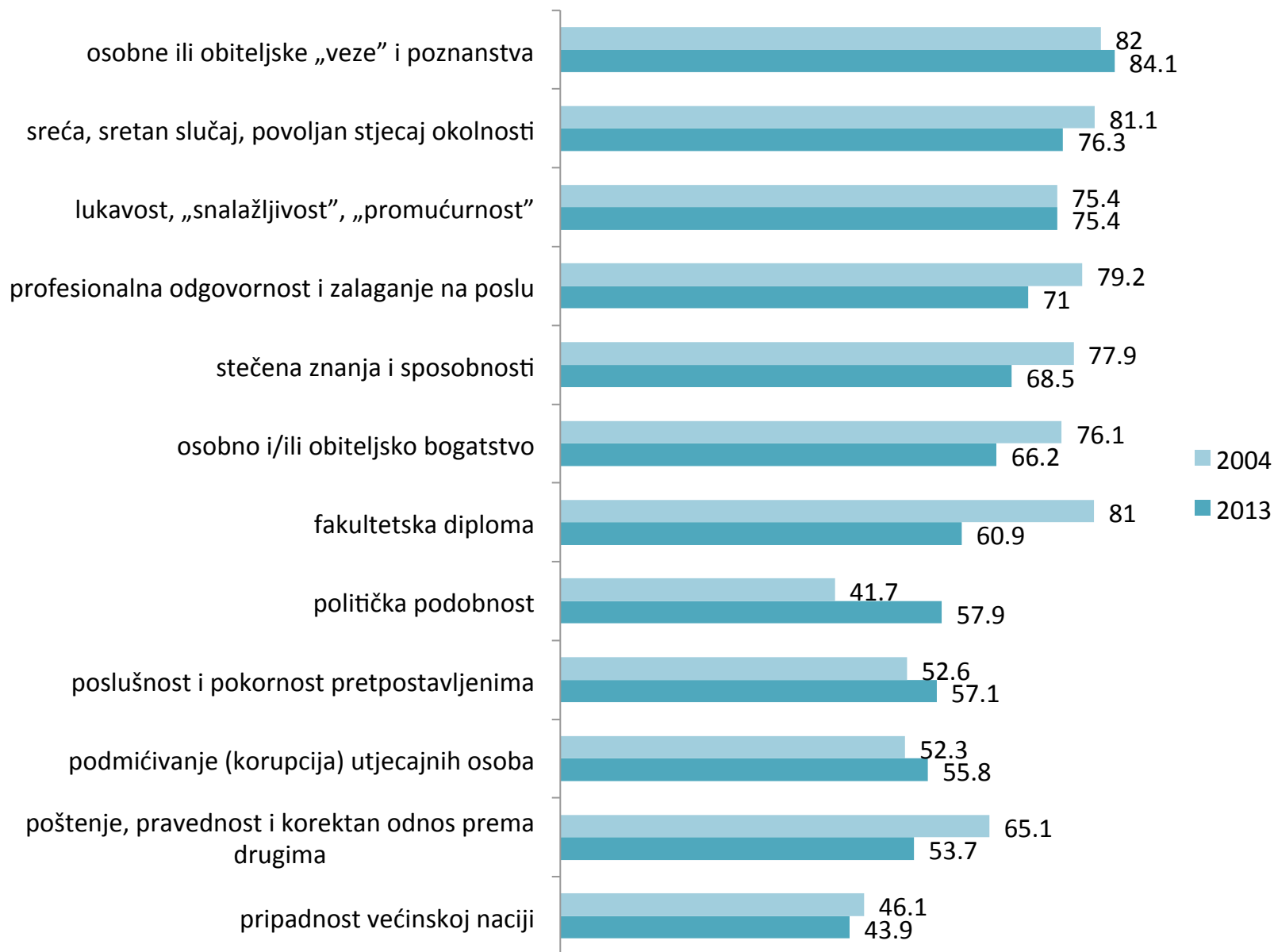
Rang ljestvica prihvaćanja različitih socijalnih skupina kao potencijalnih susjeda (2012.) (%)



Rang-ljestvica najviših stupnjeva povjerenja iskazanih prema pojedinim skupinama ljudi kod mladih (2012.) (%)



Za uspjeh u hrvatskom društvu uglavnom i izrazito su važna sljedeća obilježja (%)



Zaključak

- U posljednjih 30 godina ojačale su individualističke tendencije
- Iako ukupno tradicionalističke vrijednosti nisu dominantne (osim u pogledu religioznosti), njihova prisutnost danas veća je nego ranije – posljedice retradicionalizacije se kod mladih još uvijek osjećaju
- Jačanje nacionalnog ekskluzivizma koji je nastao na prvom valu retradicionalizacije podupiru sve veće socijalne nejednakosti, opća socioekonomska nesigurnost, visoko nepovjerenje i korupcija
- Potraga za čvrstim vrijednosnim osloncem kod jednog dijela mladih ljudi